

DA-001-001413

Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Sociology : Paper - VIII (Core)
(Sociology of Environment)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001413

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપો.
(૨) Q. 1 M.C.Q. પ્રશ્નોના ઉત્તર ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.
(૩) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 M.C.Q. પ્રશ્નોના ઉત્તરો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં લખો : 20
- (1) 1972માં પ્રથમ પૃથ્વી પરિષદ ક્યાં યોજાઈ હતી ?
(A) બેલ્જિયમ (B) બ્રાઝીલ
(C) ભારત (D) જાપાન
- (2) બ્રાઝીલમાં બીજી પૃથ્વી પરિષદ ક્યારે યોજાઈ ?
(A) 1972 (B) 1992
(C) 1980 (D) 1988
- (3) પર્યાવરણને સમજવા માટે ક્યા અભિગમની જરૂર પડે છે ?
(A) આંતરવિદ્યાકીય (B) સંઘર્ષવાદી
(C) ક્રિયાવાદી (D) વૈયક્તિક
- (4) એજન્ડા-21નું સર્જન કઈ પરિષદમાં થયું હતું ?
(A) પર્યાવરણ (B) પૃથ્વી
(C) બુન્ટેડ (D) સ્ટોકહોમ

- (5) એજન્ડા-21નો મુખ્ય હેતુ કયો હતો ?
- (A) પર્યાવરણની જાળવણી
 (B) પ્રદૂષણ નિયંત્રણ
 (C) ટકાઉ વિકાસ
 (D) બધા જ
- (6) ઓઝોન સ્તર એ પૃથ્વીથી _____ કિ.મી.ની સપાટી પર હોય છે.
- (A) 9થી 13 (B) 29થી 33
 (C) 19થી 23 (D) 39થી 43
- (7) પર્યાવરણનાં સંદર્ભમાં “અવર કોમન ફ્યુચર” અહેવાલ ક્યારે પ્રકાશિત થયો ?
- (A) 1972 (B) 1992
 (C) 1988 (D) 1980
- (8) રસોઈના પરંપરાગત ઈંધણથી કયું પ્રદૂષણ ઉદ્ભવે છે ?
- (A) જમીન (B) પાણી
 (C) ખોરાક (D) હવા
- (9) સૂર્યમાંથી નીકળતા અલ્ટ્રાવાયોલેટ કિરણોને કયો વાયુ રોકે છે ?
- (A) ઓક્સિજન (B) ઓઝોન
 (C) જીવવાયુ (D) ઓર્ગોન
- (10) પર્યાવરણનું પ્રદૂષણ એ કેવી સમસ્યા છે ?
- (A) સ્થાનિક (B) પ્રાદેશિક
 (C) વૈશ્વિક (D) રાષ્ટ્રીય
- (11) નર્મદા યોજના કેટલા રાજ્યો સાથે સંબંધિત છે ?
- (A) 1 (B) 4
 (C) 2 (D) 3
- (12) ચીપકો આંદોલન કયા ઉદ્દેશથી કરવામાં આવ્યું હતું ?
- (A) વૃક્ષો કાપવા (B) જંગલો કાપવા
 (C) વૃક્ષો બચાવવા (D) પાણી બચાવવા

- (13) પૃથ્વી પરના તાપમાનમાં થતી વૃદ્ધિને શું કહે છે ?
- (A) એસિડ રેઈન (B) ગ્લોબલ રેઈન
(C) ગ્લોબલ ટેમ્પરેચર (D) ગ્લોબલ વોર્મિંગ
- (14) પર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર એક _____ વિજ્ઞાન તરીકે વિકાસ પામી રહ્યું છે.
- (A) સામાજિક (B) પ્રાકૃતિક
(C) વૈયક્તિક (D) ભૌતિક
- (15) હવાનું પ્રદૂષણ રોકવા માટે 1964માં ગુજરાત સરકારે કયો કાયદો અમલમાં મૂક્યો ?
- (A) દારૂબંધી (B) ખાણ-ખનીજ
(C) ફેક્ટરી એક્ટ (D) સ્મોક ન્યુસન્સ એક્ટ
- (16) ગ્રામીણ સમુદાયમાં ગૌચર અને પડતર જમીન પર દબાણ વધતા કયો પ્રશ્ન ઉદ્ભવ્યો છે ?
- (A) ધાસચારો (B) રહેઠાણ
(C) પાણી (D) બળતણ
- (17) ગુજરાતની સિંચાઈ યોજનાઓ કેટલા ટકા જમીનને પાણી પૂરું પાડે છે ?
- (A) 24% (B) 22%
(C) 18% (D) 19%
- (18) જીવસૃષ્ટિ ઉપર માનવ પ્રવૃત્તિની કેવી અસરો ઉદ્ભવી છે ?
- (A) સારી (B) હકારાત્મક
(C) મધ્યમ (D) નકારાત્મક
- (19) સામાજિક કલ્યાણ એ પર્યાવરણનાં સમાજશાસ્ત્રનો કયો હેતુ છે ?
- (A) પરિવર્તન (B) આર્થિક
(C) વ્યવહારિક (D) વિકાસ
- (20) કયું આંદોલન પર્યાવરણનાં સંદર્ભમાં થયું હતું ?
- (A) હિન્દ છોડો (B) ધાર્મિક
(C) ચિપકો (D) નવનિર્માણ

- 2 કોઈ પણ એકનો ઉત્તર આપો : 10
- (1) પર્યાવરણનાં સમાજશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા આપી તેનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.
- (2) માનવ પ્રવૃત્તિનો અર્થ આપી તેનાં પ્રકારો દર્શાવો.
- 3 કોઈ પણ એકનો ઉત્તર આપો : 10
- (1) પર્યાવરણ આંદોલન તરીકે નર્મદા આંદોલનની ચર્ચા કરો.
- (2) ગ્લોબલ વોર્મિંગનો અર્થ આપી તેની વિપરિત અસરો વર્ણવો.
- 4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8
- (1) પર્યાવરણનાં સમાજશાસ્ત્રના હેતુઓ.
- (2) પર્યાવરણ અને આદિવાસીઓ વચ્ચેનો સંબંધ.
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8
- (1) ટકાઉ વિકાસની વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.
- (2) પર્યાવરણ આંદોલન તરીકે ચિપકો આંદોલનની સમજૂતી આપો.
- 5 ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (કોઈ પણ બે) 14
- (1) એજન્ડા-21નાં હેતુઓ
- (2) પર્યાવરણ અને બાળકો
- (3) ગુજરાતમાં પાણીની અછત
- (4) વાયુ પ્રદૂષણ અને માનવ સમાજ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) Give the answer of each questions.
 - (2) Question-1 MCQ questions give the answer in answer book.
 - (3) Figures to the right side indicate marks of questions.

1 M.C.Q. Choose the correct option : 20

- (1) Where did first world conference hold in 1972 ?
(A) Belgium (B) Brazil
(C) India (D) Japan
- (2) When did second world conference organized in Brazil ?
(A) 1972 (B) 1992
(C) 1980 (D) 1988
- (3) To know the environment approach _____ is needed.
(A) inter educational (B) conflitism
(C) activism (D) personally
- (4) In which conference to Create Agenda-21 ?
(A) Environment (B) Prithvi
(C) Bunted (D) Stockhom
- (5) Which purpose of Agenda-21 ?
(A) Care environment
(B) Pollution control
(C) Sustainable development
(D) All of above

- (6) How many km Distance ozone layer level to Earth ?
(A) 9 to 13 km (B) 29 to 33 km
(C) 19 to 23 km (D) 39 to 43 km
- (7) When was “our common future” report published reference to environment ?
(A) 1972 (B) 1992
(C) 1988 (D) 1980
- (8) Which kind of pollution is spreaded by cooking fuel ?
(A) Land (B) Water
(C) Food (D) Air
- (9) Which gas avoids the ultraviolet rays from the sun ?
(A) Oxygen (B) Ozone
(C) Bioxide (D) Organ
- (10) As an Environmental pollution is which problem ?
(A) Local (B) Regional
(C) Global (D) National
- (11) How many states are connected with “Narmada Yojana”?
(A) 1 (B) 4
(C) 2 (D) 3
- (12) Which purpose created by Chipko movement ?
(A) Cut the trees (B) Forest
(C) Save trees (D) Save waters
- (13) The Increase in the temperature of the earth is known as _____ .
(A) Global warming (B) Acid rain
(C) Global rain (D) Global temperature

- (14) Environmental sociology is developing as a _____ science ?
- (A) Social (B) Natural
(C) Personally (D) Physics
- (15) Which Act presented by the Gujarat Government in 1964 to control air pollution ?
- (A) Wine Act (B) Mines Act
(C) Factory Act (D) Smoke Nuisance Act
- (16) What question create increasing pressure on fertile and wasteland in rural area ?
- (A) Meadow (B) Residency
(C) Water (D) Fuel
- (17) How many percentage of the land gates water provided by the policy of canals in Gujarat ?
- (A) 24% (B) 22%
(C) 18% (D) 19%
- (18) How is the human activities affected on nature worlds ?
- (A) good (B) positive
(C) medium (D) negative
- (19) Which is the purpose of social welfare of environmental sociology ?
- (A) Change (B) Economic
(C) Practical (D) Development
- (20) Which movement is to create reference by Environment ?
- (A) Leave the hind (B) Warship
(C) Chipko (D) Navnirman

- 2** Write answer any one : **10**
- (1) Give the definition of Sociology of Environment and it's scope.
 - (2) Give the meaning of human activities and its types.
- 3** Write answer any one : **10**
- (1) "Narmada Movement" as an environmental movement.
 - (2) Give the meaning of global warming and it's side effect.
- 4** (a) Write short note : (any one) **8**
- (1) Purpose of Sociology of Environment.
 - (2) Relation between environment and tribal.
- (b) Write short note : (any one) **8**
- (1) Explain the sustainable development in detail.
 - (2) Explain the Chipko movement as an environmental movement.
- 5** Write short answer : (any **two**) **14**
- (1) Purpose of Agenda-21
 - (2) Environment and childs
 - (3) The Scarcity of water in Gujarat
 - (4) Air pollution and human society.
-